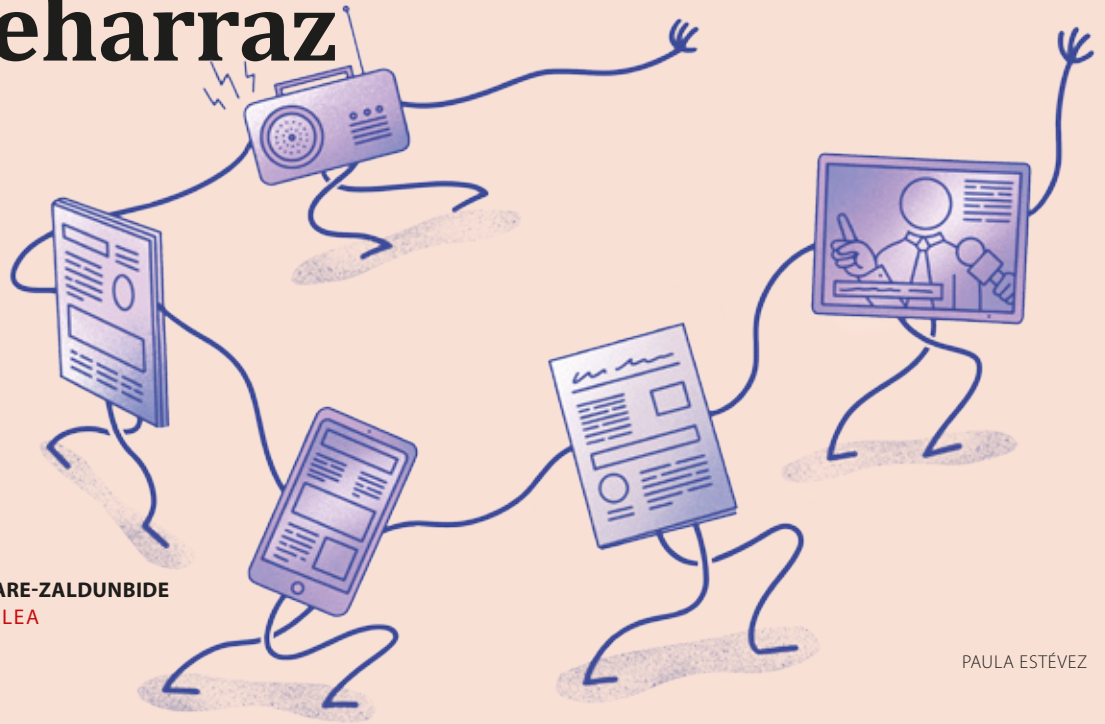

Kontaketa eta hiztegi berri beharraz

KATIXA DOLHARE-ZALDUNBIDE
LITERATUR ZALEA

PAULA ESTÉVEZ

Apiril honetako *Le Monde Diplomatique* hilabetekarian artikulua interesgarria idatzi du Pierre Rimbertain: *Événement total, crash éditorial* ("Gertakari oso, erortze editoriala"). Berriketariak dio Mendebaldeko espazio mediatiko nagusian ohargarria dela nola gertaera batzuek babatean toki guzira hartzen duten, botere politikoak moldatu ikuspegi bakarretik. "Gertaera oso" horiek beste guzietan gaina hartzen diete. Gainera, azaletik eta berroan bero baizik ez dituzte jorratzen kazetari gehienek. Hedabide horietan, propaganda ofizialek kanpoko iritziei toki murrizta uzten diete, bereziki arnas luzeko ikerketa sakonen ondorioak direlarik.

Mementoko adibidea dugu Ukrainiako gerlarena, dio Rimbertain: badirudi hedabide handiek eginbehartzat daukatela, ez informatzea, ez argitzea, ez hausnarraraztea, baizik eta mobilizatzea, ukrainiarren alde eta errusiarren kontra. Irudi eta berri negargarriak etengabe zabaltzen dituzte kanal publiko eta pribatuak, berehalako sentsazioak eragiteko xedez, edozein albiste, artikulua, zutabe, kronika, atal edo sailetan. Libertatea eta Estatu burujabetza bezalako balore sakralizatuen izenean,

galdegina zaigu haiekin jauzkorki bat egitea, baina gogoetatzen eta ulertzen saiatzea, ez.

Ezinegon izugarri horretan parte hartzen du jendarte guzira, manera absurdoz batzuetan, Rimbertain arabera: Milaneko Bicocca unibertsitateak Fiodor Dostoievskiri buruzko kurtso bat ezeztatu du "polemika saihesteko" eta Gatuen Nazioarteko Federazioak erabaki du gatu errusiarrek baztertuko dituela bere txapelketetatik.

Rimbertain ados nago. Zentzugabekieretara joan daitekeen irakite horren partez, erreportaje mamitsuak irakurri nahiko nituzke Zelensky ukrainiar lehen-dakari gazteaz, haren politika, ideologia eta estrategiaren argi eta itzalez. Nahiko nuke berdin hedabide guzietan gehiago eta seriozki galdekatuak izan daitezkeen bakea eta gerla kontzeptuak Europaren baitan: bake estrukturala omen da Europar Batasunaren zimendua, hori da hedabide gehienek zabaltzen duten "egia", baina Europa osoak erroak ez ote dauzka lehengo inperialismoen arteko gatazketan, Estatu-nazio handinahi berriagoen arteko tirabiretan, gerla hortzean, prekariotasun eragile den neoliberalismoan? Beste kontaketa entzun

nahiko nituzke Ukrainiari buruz, beste kontaketa Europari buruz.

Beste eleak ere nahiko nituzke sosegu bila dabilen iheslariak: ezin jasana zait hedabide nagusiek aipa ditzaten ukrainiarrek modu urrikgarrian, besteak aldiz modu bihozgabe, bortitz eta gutxiesgarrian. Buruzagi politikoen ahoetan, lehenak "errefuxiatuak" omen dira, beste hauek "migratzaileak"; bi-dezkoa da ukrainiarrek janztea, artatzea, gure etxeetan aterpetzea; ez da onargarria haatik besteak garraiatzea edo babestea: agintarien hitzek berek erakusten dute ukrainiarrek eta besteak ez direla kontaketa beraren protagonistak. Ukrainiarrek, delako "gertaera osoaren" zentroan dira; badirudi beste etorkinak halabeharrak ustekabeen bultzaturik direla hona etorri, kontaketa anekdotiko baten aktore txarrak bailiran.

Historiaren kontakizunaz eta hiztegiak bestela jabetzeko beharra sentitzen dut. Anartean, ez dut solas ofizial bihurria eta arrazista ekintzetan sostengatu nahi, baina berdin lagundu beharretan dagoen bakoitza. Siriarrak, afganistandar, irandar, ukrainar ala aberriagabeko, edozein presunak errespetu bera merezi baitu. ●